QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 2 ta’ Novembru 2001

Numru 14

~itazzjoni 3338/1996

Blye Engineering Co Ltd

versus

Simply Sausages Ltd

F’din il-kaw\a s-so`jetà attri`i qieg]da titlob il-]las ta’ elf tliet mija u tlieta u sittin lira u sitt `ente\mi (Lm1,363.06) prezz ta’ *cold room* u ]wejje[ o]ra mibjug]a lis-so`jetà konvenuta. Qieg]da titlob ukoll l-img]ax u l-ispejje\, fosthom dawk ta’ mandat ta’ sekwestru (5759/96) u mandat ta’ qbid (5760/96).

Is-so`jetà konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. is-so`jetà attri`i ma ikkunsinnatx *cold room* tal-kwalità u fil-kondizzjoni stipulati bejn il-partijiet fi ftehim li sar fit-23 ta’ Lulju 1996; u

2. min]abba f’dan in-nuqqas, is-so`jetà konvenuta sofriet danni u telf ta’ xog]ol.

B'dikriet tas-17 ta' Lulju 1997[1] il-qorti, dak i\-\mien presjeduta mill-Onor. Im]allef Noel V. Arrigo,]atret lill-In[. Carmelo Cuschieri b]ala perit tekniku "bil-fakultajiet u poteri soliti"; il-perit]alef ir-rapport tieg]u fl-4 t'April 2000[2].

Il-fatti tal-ka\ [raw hekk:

Il-partijiet kienu ftiehmu illi l-attri`i kellha tibni u tqieg]ed *cold room* u sistema ta' tkessi] g]all-]a\na tal-la]am g]and il-konvenuta. Il-ftehim dwar il-*cold room* kien li din kellha tkun bil-bieba u tkun tista' ti\\arma, u l-prezz kien ta' elf lira (Lm1,000), barra t-taxxa fuq il-valur mi\jud; dwar is-sistema tat-tkessi], il-ftehim kien li l-attri`i tikkunsinna l-apparat, ]lief g]al *condensing unit,* u tqieg]ed is-sistema, u l-prezz kien ta' erba' mitt lira (Lm400) u t-taxxa. Barra minn hekk, l-attri`i kellha tikkunsinna wkoll purtiera tal-*plastic* g]all-*cold room*, bil-prezz ta']amsa u erbg]in lira (Lm45) u t-taxxa, u \ew[*free standing rails* bil-prezz ta' tmenin lira (Lm80) u t-taxxa.

Waqt li kien g]addej ix-xog]ol il-partijiet ftiehmu li s-sistema tat-tkessi] ma jitqieg]edx mill-attri`i, u li din g]alhekk kellha tit]allas biss tal-materjal.

Meta tlesta x-xog]ol il-konvenuta ma riditx t]allas g]ax kellha tliet lmenti. Dawn kienu: (1) li kien hemm difett fil-bieba g]ax kienet qieg]da tintilef il-kes]a billi l-g]eluq ma kienx sew; (2) li s-*sealing* ta' l-art ma kienx tajjeb g]ax kien qed jo]ro[l-ilma; u (3) illi l-*hanging rails* baqg]u ma [ewx kunsinnati.

L-espert sab illi tassew illi l-bieba kellha difett, g]alkemm dan ma kienx wie]ed serju u ma kienx ifixkel it-t]addim sew tal-*cold room*. Sab ukoll li l-ilma kien qed jo]ro[minn bejn il-bieba u l-art. Kontra dak li qalet il-konvenuta, il-perit kien tal-fehma li l-*cold room* setg]et ti\\arma.

---

[1] *Fol.* 16.

[2] *Fol.* 35.

Billi deherlu illi, minkejja d-difetti li sab, il-*cold room* xorta kienet qieg]da ta]dem sew, l-espert kien tal-fehma illi g]andu jsir biss tnaqqis ta']amsin lira (Lm50) mill-prezz tal-*cold room* biex jag]mel tajjeb g]al dawn id-difetti.

Il-perit illikwida wkoll il-valur tal-materjal tas-sistema tat-tkessih, li kien fornut mill-attri`i, fis-somma ta' tliet mija u tmintax-il lira (Lm318).

Dwar ir-*rails*, il-perit sab li tassew li dawn ma kinux kunsinnati, u g]alhekk kien tal-fehma li ma kellux isir]las g]alihom. Mix-xiehda]are[illi meta, eventwalment, l-attri`i marret biex tikkunsinna dawn ir-*rails* il-konvenuta ma a``ettathomx, g]ax sa dak i\-\mien kienet idde`idiet li titlob lill-attri`i tie]u kollox lura.

Il-qorti taqbel mal-konklu\jonijiet tal-perit tekniku illi d-difetti fil-*cold room* kienu relativament \g]ar, u huwa bi\\ejjed li jsir tnaqqis tal-prezz biex jag]mel tajjeb g]al dawn id-difetti. Huwa minnu li min jag]ti xog]ol lil appaltatur g]andu l-jedd li jinsisti li jie]u xog]ol ta' kwalità tajba, u mhux ikun im[ieg]el jie]u xog]ol inferjuri bi tnaqqis tal-prezz. Madankollu, fil-ka\ tallum jidher li d-difetti xejn ma kienu gravi u li soluzzjoni g]alihom fa`ilment tinstab.

Dwar in-nuqqas ta' kunsinna tal-*hanging rails*, i\da, il-qorti ma taqbilx li billi ma t]allasx g]al dawn ir-*rails* ikun rimedju bi\\ejjed g]all-konvenuta. Huwa minnu li dawn ir-*rails* kienu a``essorju relativament \g]ir meta tqis il-valur ta' l-ordni kollha; madankollu, ming]ajrhom il-konvenuta ma setg]etx tinqeda sew bil-*cold room* u [arrbet ukoll xi telf g]ax ma setg]etx ta]\en il-la]am sew, *i.e.* imdendel ma' dawn ir-*rails*, u kellha tqieg]du ma' l-art tal-*cold room*, bil-konsegwenza li l-la]am ma baqax tajjeb.

Ming]ajr il-kunsinna ta' parti essenzjali tas-sistema, il-konvenuta kien ikollha l-jedd li titlob li ma t]allasx qabel ma l-kunsinna tkun s]i]a, g]ax il-kreditur ma

jistax ikun im[ieg]el ja``etta l-]las ta' bi``a biss mill-obbligazzjoni[3]. Fil-ka\ tallum, i\da, g]a\let li tkompli tinqeda bil-*cold room* u, kif jidher min-nota ta' osservazzjonijiet tag]ha, qieg]da tfittex biss tnaqqis fil-prezz totali. Il-qorti hija tal-fehma illi, wara li tqis l-importanza relativa tar-*rails* imqabbla ma' l-appalt kollu, g]andu jsir tnaqqis ta']amsa fil-mija (5%) tal-prezz totali miftiehem, barra milli, naturalment, ma jsir ebda]las g]ar-*rails* li ma [ewx kunsinnati. Il-prezz totali tax-xog]ol miftiehem kien elf]ames mija u]amsa u g]oxrin lira (Lm1,525);]amsa fil-mija (5%) ji[i sitta u sebg]in lira u]amsa u g]oxrin `ente\mu (Lm76.25).

G]alhekk, il-]las li g]andu jsir lill-attri`i huwa dan:

• g]all-*cold room*:	Lm 950.00
• g]all-materjal ta' *refrigeration*	Lm 318.00
• g]all-purtiera tal-*plastic*	Lm 45.00
• Tnaqqis	Lm (76.25)
• B'kollox:	Lm 1,236.75

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a, u tiddisponi kemm mit-talbiet ta' l-attri`i kif ukoll mill-e``ezzjonijiet tal-konvenuta, billi tikkundanna lill-konvenuta t]allas lill-attri`i elf mitejn u sitta u tletin lira u ]amsa u sebg]in `ente\mu (Lm1,236.75), bit-taxxa fuq il-valur mi\jud skond il-li[i. Billi l-kunsinna kienet tardiva, l-img]ax jibda jg]addi millum.

L-ispejje\ jinqasmu hekk: parti minn]amsa ($^1/_5$) t]allasha l-attri`i u erba partijiet minn]amsa ($^4/_5$) t]allashom il-konvenuta.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.

[3] Art. 1156, Kod. ~iv.